

STADSNÄRA JORDBRUK GER HÅLLBAR MATPRODUKTION OCH FLER ARBETSTILLFÄLLEN

VAD HÄNDE NÄR PROJEKTET AVSLUTATS?

2019-11-18

Av: Mistra Urban Futures

Med växande städer ställs nya krav på hållbar livsmedelsproduktion. Projektet Grön Produktion fokuserade på stadsnära odling och har bland annat bidragit till att utveckla nya affärsmodeller och utbildningen Foodmaker som är populär bland såväl proffskockar som tjänstepersoner inom offentlig sektor.

Med ökad urbanisering behövs en ny syn på var vi får våra mat ifrån och efterfrågan på närodlat mat ökar från konsumenter. Grön Produktion var ett projekt inom ramen för Mistra Urban Futures som fokuserade på behovet av mer stadsnära odling.

Behov av utbildning och att skapa nya affärsmodeller

Martin Berg.

Projektet inleddes 2013 med att kartlägga personer och verksamheter som var aktiva inom eller berördes av stadsnära jordbruk i Göteborg. Där ingick bland annat jordbruksgymnasier, verksamheter som redan då drev odlingar samt markägare. Tillsammans identifierades två områden för projektet att fokusera på. Det första var att tillgodose behovet av utbildning inom området och det andra var att identifiera nya affärsmodeller för stadsjordbruk.

– Att odla mat i staden var mer i sin linda då än det är idag och vi såg i vår omvärldsanalys att det började växa. Vi ville skapa förutsättningar för fler aktörer att odla i staden vi såg ett behov av mer utbildning, nya affärsmodeller och mer nätverkande, säger Martin Berg.

Tittade närmare på andelsjordbruk

Grön Produktion tittade specifikt närmare på andelsjordbruk. Andelsjordbruk kan innebära att en grupp konsumenter tillsammans äger en gård. Det kan också vara producentdrivet vilket innebär att en producent har en kundbas som på förhand beställer en viss del av årets produktion. Genom Grön Produktion genomfördes ett antal aktiviteter som syftade till att stärka andelsjordbruket i Västsverige. Affärsmodellerna som identifierades används idag av flera verksamheter som exempelvis Lilla Jordbruket i Bergum, Bossgården i Tidaholm och Kajodlingen på Lindholmen i Göteborg.

Lokal produktion strax utanför Göteborg.

Se värdet av stadsnära jordbruk och hållbara metoder för matproduktion

Att se värdet av stadsnära jordbruk är ett synsätt som rotat sig på flera håll i Göteborg, mycket tack vare det nätverk som var inblandade i Grön Produktion. Martin Berg arbetar idag på Fastighetskontoret i Göteborg och har tagit med sig kunskap och erfarenheter från projektet dit. Han menar att staden bidrar till att skapa mer hållbara metoder för matproduktion.

– De här verksamheterna skapar nya arbetstillfällen och potentiellt många fler i framtiden.

Framförallt omkring städer där vi har mycket jordbruksmark som är outnyttjad. Det gäller i synnerhet Göteborg.

Småskalig matproduktion höjer attraktionskraften på områden runt odlingarna och skapar en större biologisk mångfald.

Det är också något som tillresta personer och invånare vill uppleva.

– Vi behöver synliggöra matproduktion i staden. För konsumenten finns det en pedagogik i att se hur processen går till, säger Martin Berg.

Foodmaker-utbildning skapades och många deltog

Per Myrén.

Grön Produktion byggde kunskap och bedrev forskning genom att samla viktiga aktörer. För att skapa bättre förutsättningar för fler entreprenörer behövde kunskaperna från Grön Produktion få spridning. Genom företaget Changemaker skapades en folkhögskoleutbildning som grundades på kunskaper som kommit fram under Grön Produktion.

– Vi omsatte erfarenheterna från grön produktion och utformade en utbildning. Första gången den anordnades anmälde sig 35 personer på bara två veckor. Av dem fanns var kommunala tjänstemän, proffskockar, hobbyodlare och restauratörer, säger Per Myrén som ledde utbildningen som fick namnet Foodmaker.

Den har anordnats sex gånger, senast under hösten 2019, och har totalt haft över 300 deltagare,

Bättre kunskap kring förädling, ekosystem och odling

Han beskriver att det fanns ett konkret behov av att lära sig mer inom området. Och det gällde inte okunskap om matproduktion.

– Utbildningen pratar om förädling, ekosystem kring livsmedlen men också om hur man odlar, och förädlar logistiken runtomkring. Med Foodmaker försöker vi följa hela ledet från jord till bord.

Utbildningen täcker in olika aspekter av stadsnära jordbruk och enligt Per Myrén botten deras trovärdighet i att de också lyfter fram vilka begränsningar som finns.

– Det finns stora möjligheter att odla i staden. Men om man är okunnig tror man att det kan vara mycket enklare än det faktiskt är att odla och det är viktigt att man förstår gränserna för vad man kan göra i en stad.

Foto: Beckman media och Annika Källvik